

Συλλογή της Νομολογίας

Γνωμοδότηση 2/15

Γνωμοδότηση εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 11, ΣΛΕΕ

«Γνωμοδότηση εκδοθείσα δυνάμει του άρθρου 218, παράγραφος 11, ΣΛΕΕ – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Συμφωνία “νέας γενιάς” της οποίας η διαπραγμάτευση διεξήχθη μετά την έναρξη ισχύος των Συνθηκών ΕΕ και ΛΕΕ – Αρμοδιότητα για τη σύναψη της συμφωνίας – Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ – Κοινή εμπορική πολιτική – Άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ – Ανταλλαγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών – Άμεσες ξένες επενδύσεις – Δημόσιες Συμβάσεις – Εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας – Ανταγωνισμός – Εμπόριο με τα τρίτα κράτη και αειφόρος ανάπτυξη – Κοινωνική προστασία των εργαζομένων – Προστασία του περιβάλλοντος – Άρθρο 207, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ – Υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών – Άρθρο 3, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ – Διεθνής συμφωνία που ενδέχεται να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Κανόνες του παράγωγου δικαίου της Ένωσης περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών – Ξένες επενδύσεις πλην των άμεσων – Άρθρο 216 ΣΛΕΕ – Συμφωνία αναγκαία για την επίτευξη ενός εκ των στόχων των Συνθηκών – Ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων και ελεύθερη διενέργεια πληρωμών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων κρατών – Διαδοχή συνθηκών στον τομέα των επενδύσεων – Αντικατάσταση επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ των κρατών μελών και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Θεσμικές διατάξεις της συμφωνίας – Διευθέτηση διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών – Διευθέτηση διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών»

Περίληψη – Γνωμοδότηση του Δικαστηρίου (ολομέλεια) της 16ης Μαΐου 2017

1. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για τη σύναψη συμφωνιών σχετικών με τις ανταλλαγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών – Εύρος – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Διατάξεις που έχουν ως αντικείμενο τη διευκόλυνση του εμπορίου αγαθών ή την έγκριση μέτρων εμπορικής άμυνας – Εμπίπτουν

(Άρθρο 3 § 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ και άρθρο 207 § 1 ΣΛΕΕ)

2. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Εύρος – Υπαγωγή των σχετικών με τις μεταφορές συμφωνιών στο καθεστώς της κοινής πολιτικής των μεταφορών – Αντικείμενο

(Άρθρα 3 § 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ και 207 § 5 ΣΛΕΕ)

3. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Εύρος – Υπαγωγή των σχετικών με τις μεταφορές συμφωνιών στο καθεστώς της κοινής πολιτικής των μεταφορών – Δεν ισχύει για συμφωνία σχετική με υπηρεσίες που δεν συνδέονται εγγενώς με μεταφορική υπηρεσία – Υποχρεώσεις σχετικές με υπηρεσίες επισκευής και συντηρήσεως

αεροσκαφών και με τους όρους συμμετοχής σε διαδικασίες αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων για την παροχή μεταφορικών υπηρεσιών – Απουσία εγγενούς συνδέσμου με υπηρεσία μεταφορών – Αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης

(Άρθρα 3 § 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ και 207 § 5 ΣΛΕΕ· οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, αιτιολογική σκέψη 33)

4. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για τη σύναψη συμφωνιών σχετικών με άμεσες ξένες επενδύσεις – Εύρος – Όρια

(Άρθρα 3 § 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ και 207 § 1 ΣΛΕΕ)

5. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για τη σύναψη συμφωνιών σχετικών με άμεσες ξένες επενδύσεις – Εύρος – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Κανόνες περί προστασίας των άμεσων επενδύσεων – Εμπίπτουν

(Άρθρο 207 § 1 ΣΛΕΕ)

6. Ευρωπαϊκή Ένωση – Καθεστώτα ιδιοκτησίας – Αρχή της ουδετερότητας – Εφαρμογή των θεμελιωδών κανόνων της Συνθήκης – Σύναψη διεθνούς συμφωνίας η οποία περιορίζει τη δυνατότητα των κρατών μελών να εθνικοποιούν ή να απαλλοτριώνουν τις επενδύσεις των υπηκόων τρίτου κράτους – Παραβίαση της αρχής της ουδετερότητας – Δεν υφίσταται

(Άρθρο 345 ΣΛΕΕ)

7. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για τη σύναψη συμφωνιών που αφορούν τις εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας – Εύρος – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Διατάξεις που υπενθυμίζουν τις υφιστάμενες διεθνείς υποχρεώσεις και εξασφαλίζουν ένα επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας – Εμπίπτουν

(Άρθρο 207 § 1 ΣΛΕΕ)

8. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για τη σύναψη συμφωνιών που σκοπούν στην εναρμόνιση των μέτρων ελευθερώσεως – Εύρος – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Διατάξεις που αφορούν την πάταξη των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού δραστηριοτήτων και των συγκεντρώσεων – Εμπίπτουν

(Άρθρο 207 § 1 ΣΛΕΕ)

9. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Υποχρέωση ασκήσεως της κατά τρόπο σύμφωνο με τις αρχές και τους σκοπούς της εξωτερικής δράσεως της Ένωσης – Περιεχόμενο

(Άρθρα 3 § 5 ΣΕΕ και 21 §§ 1 έως 3 ΣΕΕ· άρθρα 9 ΣΛΕΕ, 11 ΣΛΕΕ, 205 ΣΛΕΕ και 207 § 1 ΣΛΕΕ)

10. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Υποχρέωση ασκήσεως της κατά τρόπο σύμφωνο με τις αρχές και τους σκοπούς της εξωτερικής δράσεως της Ένωσης – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Δεσμεύσεις που σκοπούν στην εξασφάλιση της εκπληρώσεως

των διεθνών υποχρεώσεων περί κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων και περί προστασίας του περιβάλλοντος – Ύπαρξη ειδικού συνδέσμου με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλομένων μερών

(Άρθρα 3 § 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ και 207 § 1 ΣΛΕΕ)

11. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Εύρος – Άσκηση της προς ρύθμιση των επιπέδων κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας των συμβαλλομένων μερών – Δεν εμπίπτει

(Άρθρο 3 § 1, στοιχεία δ' και ε', και § 2 ΣΛΕΕ, και άρθρα 4 § 2, στοιχεία β' και ε', ΣΛΕΕ και 207 § 6 ΣΛΕΕ)

12. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Δεσμεύσεις που αφορούν την παροχή υπηρεσιών στον τομέα των θαλάσσιων, των σιδηροδρομικών και των οδικών μεταφορών – Επηρεασμός των κανόνων που προβλέπονται από τους κανονισμούς 4055/86, 1071/2009, 1072/2009 και 1073/2009 και από την οδηγία 2012/34

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ και 216 ΣΛΕΕ· κανονισμοί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 1071/2009, 1072/2009 και 1073/2009· κανονισμός 4055/86 του Συμβουλίου· οδηγία 2012/34 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου)

13. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Προϋπόθεση η αντίθεση μεταξύ των κοινών κανόνων και της σχεδιαζόμενης συμφωνίας – Δεν συντρέχει

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ και 216 ΣΛΕΕ)

14. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Ανάγκη εξακριβώσεως του κινδύνου επηρεασμού που ενδέχεται να απορρέει από τις διατάξεις της σχεδιαζόμενης συμφωνίας οι οποίες έχουν περιορισμένη εμβέλεια – Δεν υφίσταται

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ και 216 ΣΛΕΕ)

15. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Επιρροή των Πρωτοκόλλων αριθ. 21 και αριθ. 22 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου, της Ιρλανδίας και της Δανίας, που προσαρτώνται στις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ, επί συμφωνίας η οποία δεν αφορά τους τομείς που καλύπτονται από τα εν λόγω πρωτόκολλα – Δεν υφίσταται

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ και 216 ΣΛΕΕ· Πρωτόκολλα αριθ. 21 και αριθ. 22 που προσαρτώνται στις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ)

16. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Διατάξεις που αφορούν τη διεξαγωγή των διαδικασιών αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων – Επηρεασμός των κανόνων που προβλέπονται από τις οδηγίες 2014/24 και 2014/25

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ και 216 ΣΛΕΕ· οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2014/24 και 2014/25)

17. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Έννοια κοινών κανόνων – Κανόνες του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης – Δεν εμπίπτουν – Συμφωνίες συναφθείσες από την Ένωση – Δεν εμπίπτουν

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ και 216 ΣΛΕΕ)

18. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αποκλειστική αρμοδιότητα ως προς συμφωνία η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους – Εύρος – Συμφωνία στον τομέα των ξένων επενδύσεων, πλην των άμεσων – Δεν εμπίπτει

(Άρθρα 3 § 2 ΣΛΕΕ, 4 §§ 1 και 2, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, 63 ΣΛΕΕ και 216 §1 ΣΛΕΕ)

19. Κοινή εμπορική πολιτική – Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για τη σύναψη συμφωνιών σχετικών με άμεσες ξένες επενδύσεις – Εύρος – Συμφωνία περιέχουσα διάταξη η οποία προβλέπει την παύση της ισχύος διμερών επενδυτικών συμφωνιών που έχουν συναφθεί κατά το παρελθόν από τα κράτη μέλη με τρίτο κράτος – Εμπίπτει

(Άρθρα 2 § 1 ΣΛΕΕ και 207 § 1 ΣΛΕΕ· κανονισμός 1219/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου)

20. Διεθνείς συμφωνίες – Συμφωνίες των κρατών μελών – Συμφωνίες προγενέστερες της Συνθήκης ΕΚ ή της προσχωρήσεως κράτους μέλους – Σεβασμός των συναφών δικαιωμάτων και τήρηση των συναφών υποχρεώσεων

(Άρθρο 351 ΣΛΕΕ)

21. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Αρμοδιότητα για εισαγωγή διατάξεων θεσμικού χαρακτήρα σε συμφωνία – Εύρος – Καθιέρωση καθεστώτος επιλύσεως διαφορών το οποίο παρέχει σε υπήκοο τρίτου κράτους την ευχέρεια μη υποβολής διαφοράς στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων κράτους μέλους – Δεν εμπίπτει – Συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης και των κρατών μελών

22. Διεθνείς συμφωνίες – Αρμοδιότητες της Ένωσης και των κρατών μελών – Αρμοδιότητες των κρατών μελών επί διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης – Δεσμεύσεις που υποχρεώνουν την Ένωση και τα κράτη μέλη να τηρούν τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας – Νόσφιση εθνικών αρμοδιοτήτων – Δεν υφίσταται

23. Διεθνείς συμφωνίες – Σύναψη – Αρμοδιότητα της Ένωσης – Εύρος – Δημιουργία δικαιοδοτικού οργάνου ή άλλου φορέα αρμόδιου να αποφαινεται επί των διατάξεων της συμφωνίας – Εμπίπτει

1. Από το άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ και, ειδικότερα, από τη δεύτερη περίοδό του, κατά την οποία η κοινή εμπορική πολιτική ασκείται στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσεως της Ένωσης, προκύπτει ότι η εν λόγω πολιτική αφορά τις εμπορικές συναλλαγές με τα τρίτα κράτη. Πράξη της

Ένωσης άπτεται της κοινής εμπορικής πολιτικής εάν αφορά ειδικώς τις συναλλαγές αυτές, υπό την έννοια ότι προορίζεται κυρίως να προάγει, να διευκολύνει ή να διέπει τις εν λόγω συναλλαγές και έχει ευθείες και άμεσες συνέπειες επ' αυτών. Επομένως, μόνον οι πτυχές της σχεδιαζόμενης συμφωνίας που εμφανίζουν ειδικό σύνδεσμο με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Ένωσης και του οικείου τρίτου κράτους εμπίπτουν στο πεδίο της κοινής εμπορικής πολιτικής.

Ως εκ τούτου, εμπίπτει στην πολιτική αυτήν και, συνεπώς, στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ το κεφάλαιο 2 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, το οποίο ορίζει ότι έκαστο των συμβαλλομένων μερών εγγυάται μη διακριτική μεταχείριση στα αγαθά που προέρχονται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και μειώνει ή εξαλείφει, αναλόγως των συγκεκριμένων υποχρεώσεων που προσαρτώνται στο κεφάλαιο αυτό, τους εισαγωγικούς και εξαγωγικούς δασμούς του. Το εν λόγω κεφάλαιο προβλέπει ότι έκαστο των συμβαλλομένων μερών απέχει από την επιβολή ή τη διατήρηση μη δασμολογικών περιορισμών επί των εισαγωγών και των εξαγωγών αγαθών. Το κεφάλαιο αυτό περιέχει, επομένως, δασμολογικές και εμπορικές δεσμεύσεις σχετικές με τις ανταλλαγές εμπορευμάτων, κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Το αυτό ισχύει για το κεφάλαιο 3 της εν λόγω συμφωνίας, το οποίο προσδιορίζει τους όρους υπό τους οποίους έκαστο στο συμβαλλομένων μερών δύναται, οσάκις ικανοποιούνται οι επιταγές που απορρέουν από τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, να θεσπίζουν μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα καθώς και μέτρα διασφάλισης που αφορούν τις εισαγωγές από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Το κεφάλαιο αυτό αφορά, επομένως, μέτρα εμπορικής άμυνας, κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Από τα κεφάλαια 4 και 5 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης προκύπτει, αφενός, ότι τα προϊόντα που εξάγονται από συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές του συμβαλλόμενου μέρους που τα εισάγει και, αφετέρου, ότι τα προϊόντα που εισάγονται από το τελευταίο αυτό συμβαλλόμενο μέρος δεν πρέπει να υπόκεινται σε κανόνες που συνεπάγονται διακριτική μεταχείριση ή είναι δυσανάλογοι σε σχέση με εκείνους που εφαρμόζονται επί των δικών του προϊόντων. Τα κεφάλαια αυτά σκοπούν, επομένως, ειδικώς στη διευκόλυνση του εμπορίου αγαθών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Το κεφάλαιο 6 της εν λόγω συμφωνίας προβλέπει ότι η νομοθεσία εκάστου των συμβαλλομένων μερών στον τελωνειακό τομέα δεν θα συνεπάγεται διακρίσεις και ότι τα τέλη και οι επιβαρύνσεις που επιβάλλονται για τις υπηρεσίες που παρέχονται επ' ευκαιρία της εισαγωγής ή της εξαγωγής των αγαθών δεν θα υπερβαίνουν το κατά προσέγγιση κόστος των υπηρεσιών αυτών. Βασικός σκοπός του κεφαλαίου αυτού είναι, επομένως, η ρύθμιση και η διευκόλυνση του εμπορίου αγαθών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

Το κεφάλαιο 7 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης σκοπεί στη ρύθμιση και στη διευκόλυνση της προσβάσεως στην αγορά στον τομέα της παραγωγής ενέργειας από μη ορυκτές και βιώσιμες πηγές, χωρίς να καθιερώνει συναφώς κανένα περιβαλλοντικό πρότυπο. Επιδιώκοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το άνοιγμα της αγοράς εκάστου των συμβαλλομένων μερών, το κεφάλαιο αυτό δύναται ομοίως να έχει ευθείες και άμεσες συνέπειες επί του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης στον εν λόγω τομέα. Το κεφάλαιο αυτό εμπίπτει, επομένως, στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

(βλ. σκέψεις 35-37, 40-47, 72-74)

2. Η αρμοδιότητα της Ένωσης για έγκριση συμφωνίας η οποία αφορά, μεταξύ άλλων, την παροχή υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών δεν μπορεί να βασίζεται μόνο στο άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ, Συγκεκριμένα, ο τομέας αυτός εξαιρείται από την κοινή εμπορική πολιτική βάσει του άρθρου 207, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ, κατά το οποίο η διαπραγμάτευση και η σύναψη διεθνών συμφωνιών στον τομέα των μεταφορών υπόκεινται στον τίτλο VI του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ. Ο τίτλος VI αφορά την κοινή πολιτική των μεταφορών.

Συναφώς, το άρθρο 207, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ, το οποίο αντιστοιχεί κατ' ουσίαν στο άρθρο 133, παράγραφος 6, τρίτο εδάφιο, ΕΚ, σκοπεί, προκειμένου για το διεθνές εμπόριο των υπηρεσιών μεταφορών, στη διατήρηση μιας κατ' αρχήν παραλληλίας μεταξύ της εσωτερικής αρμοδιότητας της Ένωσης, η οποία ασκείται διά της μονομερούς εκδόσεως κανόνων της Ένωσης, και της εξωτερικής αρμοδιότητας, η οποία ασκείται διά της συνάψεως διεθνών συμφωνιών, ενώ αμφότερες οι αρμοδιότητες εξακολουθούν, όπως και προηγουμένως, να είναι αγκιστρωμένες στον τίτλο της Συνθήκης που αφορά ειδικώς την κοινή πολιτική των μεταφορών.

(βλ. σκέψεις 56-59)

3. Στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 207, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ, το οποίο εξαιρεί τις διεθνείς συμφωνίες στον τομέα των μεταφορών από το πεδίο της κοινής εμπορικής πολιτικής, επιβάλλεται να ληφθεί υπόψη η έννοια «υπηρεσίες στον τομέα των μεταφορών», στην οποία εμπίπτουν όχι μόνον αυτές καθ' εαυτές οι μεταφορικές υπηρεσίες, αλλά και άλλες υπηρεσίες υπό τον όρον, εντούτοις, ότι οι άλλες αυτές υπηρεσίες συνδέονται εγγενώς με τη μετακίνηση προσώπων ή αγαθών από ένα μέρος σε άλλο με μεταφορικό μέσο.

Συναφώς, όσον αφορά τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται με το κεφάλαιο 8 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, ούτε οι υπηρεσίες επισκευής και συντηρήσεως αεροσκαφών, κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή, ούτε οι υπηρεσίες πωλήσεως, εμπορικής προωθήσεως ή κρατήσεων υπηρεσιών αερομεταφορών, ανεξαρτήτως της παροχής τους από ταξιδιωτικά πρακτορεία ή από άλλους φορείς παροχής εμπορικών υπηρεσιών, συνδέονται εγγενώς με τις μεταφορικές υπηρεσίες, κατά την προαναφερθείσα έννοια. Πράγματι, πρώτον, οι υπηρεσίες επισκευής και συντηρήσεως αεροσκαφών, κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή, εμφανίζουν ιδιαιτέρως χαλαρό σύνδεσμο με τη μετακίνηση προσώπων ή αγαθών από ένα μέρος σε άλλο. Δεύτερον, όσον αφορά τις υπηρεσίες πωλήσεως, εμπορικής προωθήσεως και κρατήσεων υπηρεσιών αερομεταφορών, από την αιτιολογική σκέψη 33 της οδηγίας 2006/123, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, προκύπτει ότι μεταξύ των υπηρεσιών που καλύπτονται από την οδηγία αυτήν καταλέγονται τα ταξιδιωτικά πρακτορεία τα οποία είναι οι κύριοι φορείς προώθησεως τέτοιων υπηρεσιών. Εφόσον, επομένως, οι υπηρεσίες επισκευής και συντηρήσεως αεροσκαφών, κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή, η πώληση και εμπορική προώθηση υπηρεσιών αερομεταφορών, καθώς και οι σχετικές με το ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων υπηρεσίες δεν καταλαμβάνονται από το άρθρο 207, παράγραφος 5, ΣΛΕΕ, καταλέγονται στις υπηρεσίες της παραγράφου 1 του ιδίου άρθρου.

Ομοίως, όσον αφορά το κεφάλαιο 10 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, επισημαίνεται ότι το κεφάλαιο αυτό σκοπεί ειδικώς στον καθορισμό των επιμέρους όρων υπό τους οποίους οι επιχειρηματίες του ενός συμβαλλόμενου μέρους δύνανται να μετέχουν σε διαδικασία αναθέσεως δημοσίως συμβάσεως που διοργανώνεται από αναθέτουσα αρχή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους. Οι λεπτομερείς αυτοί όροι, οι οποίοι βασίζονται σε κριτήρια προσβάσεως τα οποία δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή και αποτελεσματικά, δύνανται να έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επί του εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Το κεφάλαιο 10 της εν λόγω συμφωνίας εμπίπτει, συνεπώς, στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, εξαιρουμένων όμως των δημοσίων συμβάσεων στον τομέα των υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών, των σιδηροδρομικών, οδικών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών καθώς και των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που συνδέονται εγγενώς με αυτές τις μεταφορικές υπηρεσίες, όπως απαριθμούνται στα σημεία 11 και 12 των προσαρτημάτων 8-A-1 και 8-B-1, καθώς και στα σημεία 16 και 17 των προσαρτημάτων 8-A-2 και 8-A-3 των παραρτημάτων του κεφαλαίου 8 της εν λόγω συμφωνίας.

(βλ. σκέψεις 61, 66-68, 76, 77)

4. Το άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ ορίζει ότι οι πράξεις της Ένωσης στον τομέα των άμεσων ξένων επενδύσεων εμπίπτουν στην κοινή εμπορική πολιτική. Συνεπώς, η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ, για έγκριση οιασδήποτε δεσμεύσεως έναντι τρίτου κράτους σχετικής με τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα αυτού του τρίτου κράτους εντός της Ένωσης και αντιστρόφως και οι οποίες παρέχουν στα πρόσωπα αυτά τη δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στη διαχείριση ή στον έλεγχο εταιρίας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα.

Η χρήση, από τους συντάκτες της Συνθήκης ΛΕΕ, του όρου «άμεσες ξένες επενδύσεις» στο άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ αποτυπώνει με σαφήνεια τη βούλησή τους να μη συμπεριλάβουν άλλες ξένες επενδύσεις στην κοινή εμπορική πολιτική. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεσμεύσεις έναντι τρίτου κράτους οι οποίες αφορούν τις άλλες αυτές επενδύσεις δεν εμπίπτουν στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

Αυτή η οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής καθόσον αφορά τις ξένες επενδύσεις είναι απόρροια του γεγονότος ότι οιαδήποτε πράξη της Ένωσης προάγει, διευκολύνει ή διέπει τη συμμετοχή, εκ μέρους φυσικού ή νομικού προσώπου τρίτου κράτους εντός της Ένωσης και αντιστρόφως, στη διαχείριση ή στον έλεγχο εταιρίας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα δύναται να έχει ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ του τρίτου αυτού κράτους και της Ένωσης, ενώ ένας τέτοιος ειδικός σύνδεσμος με τις εμπορικές αυτές συναλλαγές απουσιάζει στην περίπτωση επενδύσεων που δεν συνεπάγονται τέτοια συμμετοχή.

(βλ. σκέψεις 81-84)

5. Οι κανόνες που συνομολογούνται μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, στο πλαίσιο του κεφαλαίου 9 της μεταξύ τους συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών, στον τομέα της προστασίας των άμεσων επενδύσεων εμπίπτουν στο πεδίο της κοινής εμπορικής πολιτικής οσάκις αυτοί εμφανίζουν ειδικό σύνδεσμο με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Ένωσης και αυτού του τρίτου κράτους. Πράγματι, το άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ αναφέρεται εν γένει στις πράξεις της Ένωσης στον τομέα των άμεσων ξένων επενδύσεων, χωρίς να διακρίνει μεταξύ πράξεων που σκοπούν στην εισδοχή και πράξεων που σκοπούν στην προστασία των εν λόγω επενδύσεων.

Συναφώς, το σύνολο των δεσμεύσεων περί «μεταχειρίσεως όχι λιγότερο ευνοϊκής» και περί απαγορεύσεως της αυθαίρετης μεταχειρίσεως, οι οποίες προβλέπονται από το κεφάλαιο 9 και αφορούν, μεταξύ άλλων, την εκμετάλλευση, την αύξηση και την πώληση, από φυσικά και νομικά πρόσωπα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, των συμμετοχών τους στις εταιρίες που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες και είναι εγκατεστημένες στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, συμβάλλει στην ασφάλεια δικαίου υπέρ των επενδυτών. Η θέσπιση ενός τέτοιου νομικού πλαισίου σκοπεί στην προαγωγή, τη διευκόλυνση και τη ρύθμιση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Εξάλλου, στον βαθμό κατά τον οποίο αφορούν τις άμεσες επενδύσεις, οι διατάξεις του τμήματος Α του κεφαλαίου 9 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης δύναται να έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των εμπορικών αυτών συναλλαγών, καθώς αφορούν τη μεταχείριση των συμμετοχών των επιχειρηματιών του ενός συμβαλλόμενου μέρους στη διαχείριση ή τον έλεγχο εταιριών που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες στο έδαφος του άλλου.

(βλ. σκέψεις 87, 94, 95)

6. Το άρθρο 345 ΣΛΕΕ εκφράζει την ουδετερότητα της Ένωσης έναντι των καθεστώτων ιδιοκτησίας που ισχύουν στα κράτη μέλη, πλην όμως δεν συνεπάγεται εξαίρεση των καθεστώτων αυτών από το πεδίο εφαρμογής των θεμελιωδών κανόνων της Ένωσης. Εν προκειμένω, το άρθρο 9.6 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, το οποίο ορίζει ότι κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να προβεί σε εθνικοποίηση ή απαλλοτρίωση των καλυπτόμενων επενδύσεων επενδυτών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή σε λήψη μέτρων

αποτελέσματος ισοδύναμου με εθνικοποίηση ή απαλλοτρίωση, εκτός εάν τούτο γίνεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δεν περιλαμβάνει καμία δέσμευση σχετική με το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη. Επομένως, το άρθρο αυτό αποτυπώνει απλώς το γεγονός ότι, μολονότι τα κράτη μέλη διατηρούν την ελευθερία να ασκούν τις αρμοδιότητές τους στον τομέα του δικαίου της ιδιοκτησίας και να τροποποιούν, κατά συνέπεια, το καθεστώς της ιδιοκτησίας καθόσον τα αφορά, δεν απαλλάσσονται της υποχρέωσης σεβασμού των εν λόγω γενικών αρχών και θεμελιωδών δικαιωμάτων,

(βλ. σκέψεις 91, 107)

7. Κατά το άρθρο 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η κοινή εμπορική πολιτική εμπερικλείει τις εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι διεθνείς δεσμεύσεις που αναλαμβάνει η Ένωση στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας εμπίπτουν στην έννοια των εμπορικών πτυχών οσάκις εμφανίζουν ειδικό σύνδεσμο με τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, υπό την έννοια ότι προορίζονται κυρίως να προάγουν, να διευκολύνουν ή να διέπουν τις ως άνω συναλλαγές και έχουν ευθείες και άμεσες συνέπειες επ' αυτών.

Όσον αφορά τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας και οι οποίες περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 11 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, από το σύνολο των διατάξεων που αφορούν το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, τα εμπορικά σήματα, τις γεωγραφικές ενδείξεις, τα σχέδια ή υποδείγματα, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα δεδομένα δοκιμής και τις φυτικές ποικιλίες, το οποίο συνίσταται σε υπόμνηση υφιστάμενων πολυμερών διεθνών υποχρεώσεων, αφενός, και διμερών δεσμεύσεων, αφετέρου, έχει ως βασικό σκοπό, κατά το άρθρο 11.1, παράγραφος 1, στοιχείο β', της συμφωνίας αυτής, την εξασφάλιση υπέρ των επιχειρηματιών της Ένωσης και της Σιγκαπούρης κατάλληλου επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων τους διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι διατάξεις αυτές παρέχουν στους επιχειρηματίες της Ένωσης και της Σιγκαπούρης το δικαίωμα να απολαύουν, στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, επιπέδων προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τα οποία είναι έως έναν βαθμό ομοιογενή, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στην επί ίσοις όροις συμμετοχή τους στο ελεύθερο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Το αυτό ισχύει για τα άρθρα 11.36 έως 11.47 της εν λόγω συμφωνίας, τα οποία επιβάλλουν σε έκαστο των συμβαλλόμενων μερών την υποχρέωση να προβλέπει ορισμένες κατηγορίες διαδικασιών και ενδίκων βοηθημάτων του αστικού δικαίου που θα παρέχουν στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να αξιώνουν και να επιτυγχάνουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους διανοητικής ιδιοκτησίας, καθώς και για τα άρθρα 11.48 έως 11.50, τα οποία επιβάλλουν σε έκαστο των συμβαλλόμενων μερών την υποχρέωση καθιέρωσης μεθόδων για τον εντοπισμό, από τις τελωνειακές αρχές, εμπορευμάτων με παραποιημένο εμπορικό σήμα ή πειρατικών προϊόντων, καθώς και την υποχρέωση παροχής στους φορείς δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας της δυνατότητας να επιτυγχάνουν, σε περίπτωση υποψίας παραποιήσεως ή πειρατείας, την αναστολή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εν λόγω εμπορευμάτων.

Εξ αυτού συνάγεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου 11 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης σκοπούν πράγματι, όπως ορίζει το άρθρο 11, παράγραφος 1, της συμφωνίας αυτής, στη διευκόλυνση της παραγωγής και της εμπορίας καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και στην αύξηση των οφελών από το εμπόριο και τις επενδύσεις. Το κεφάλαιο αυτό δεν κατατείνει στην εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών της Ένωσης, αλλά έχει ως σκοπό να διέπει την ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Επομένως, το κεφάλαιο 11 της εν λόγω συμφωνίας αφορά τις εμπορικές πτυχές της διανοητικής ιδιοκτησίας κατά την έννοια του άρθρου 207, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

(βλ. σκέψεις 111-113, 121-126, 128)

8. Τα άρθρα 12.1 και 12.2 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης εντάσσονται αναμφιβόλως στο πλαίσιο της ελευθερώσεως των συναλλαγών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Πράγματι, οι διατάξεις αυτές αφορούν ειδικώς την πάταξη των αντίθετων προς τους κανόνες του ανταγωνισμού δραστηριοτήτων και των συγκεντρώσεων που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της διεξαγωγής των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Ένωσης και του τρίτου αυτού κράτους υπό συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού. Οι εν λόγω διατάξεις εμπίπτουν, συνεπώς, στο πεδίο της κοινής εμπορικής πολιτικής και όχι στο πεδίο της εσωτερικής αγοράς. Το κεφάλαιο 12 της συμφωνίας αυτής περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικές με επιδοτήσεις. Οι διατάξεις αυτές υπενθυμίζουν τις υποχρεώσεις που τα συμβαλλόμενα μέρη υπέχουν εκ της συμφωνίας για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1 Α της Συμφωνίας περί ιδρύσεως του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, ορίζουν ποιες είναι οι απαγορευμένες επιδοτήσεις που συνδέονται με το εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης και επιβάλλουν σε έκαστο των συμβαλλομένων μερών την υποχρέωση να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξουδετέρωση ή την εξάλειψη των συνεπειών μη απαγορευμένων επιδοτήσεων επί των συναλλαγών με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

(βλ. σκέψεις 134, 135, 137)

9. Η Συνθήκη ΛΕΕ διαφέρει σημαντικά από την προϊσχύουσα Συνθήκη ΕΚ, καθώς εντάσσει στην κοινή εμπορική πολιτική νέες πτυχές του σύγχρονου διεθνούς εμπορίου. Η διεύρυνση, με τη Συνθήκη ΛΕΕ, του πεδίου της κοινής εμπορικής πολιτικής συνιστά σημαντική εξέλιξη του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης. Χαρακτηριστικός της εξελίξεως αυτής είναι, μεταξύ άλλων, ο κανόνας του άρθρου 207, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, ΣΛΕΕ, κατά τον οποίο η κοινή εμπορική πολιτική ασκείται στο πλαίσιο των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσεως της Ένωσης. Οι εν λόγω αρχές και στόχοι προσδιορίζονται στο άρθρο 21, παράγραφοι 1 και 2, ΣΕΕ και αφορούν, μεταξύ άλλων, την αειφόρο ανάπτυξη που συνδέεται με τη διαφύλαξη και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και την αειφόρο διαχείριση των παγκόσμιων φυσικών πόρων, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2, στοιχείο στ', του εν λόγω άρθρου 21.

Η υποχρέωση της Ένωσης για συνεκτίμηση των εν λόγω στόχων και αρχών κατά την άσκηση της κοινής εμπορικής πολιτικής της προκύπτει από συνδυασμένη ανάγνωση του άρθρου 207, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, ΣΛΕΕ, του άρθρου 21, παράγραφος 3, ΣΕΕ και του άρθρου 205 ΣΛΕΕ. Επιβάλλεται, εξάλλου, να ληφθούν υπόψη τα άρθρα 9 και 11 ΣΛΕΕ. Επιπροσθέτως, το άρθρο 3, παράγραφος 5, ΣΕΕ επιβάλλει στην Ένωση την υποχρέωση να συμβάλλει, στις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο, στο ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο. Συνεπώς, ο στόχος της αειφόρου αναπτύξεως αποτελεί πλέον αναπόσπαστο τμήμα της κοινής εμπορικής πολιτικής.

(βλ. σκέψεις 141-143, 146, 147)

10. Το κεφάλαιο 13 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης εμπίπτει στην κοινή εμπορική πολιτική και, συνεπώς, στην κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Με τις διατάξεις του εν λόγω κεφαλαίου, η Ένωση και η Δημοκρατία της Σιγκαπούρης αναλαμβάνουν κατ' ουσίαν τη δέσμευση να εξασφαλίζουν ότι κατά τις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές θα τηρούν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από διεθνείς συμφωνίες στους τομείς της κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων και της προστασίας του περιβάλλοντος στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη. Το εν λόγω κεφάλαιο 13 δεν αφορά ούτε το περιεχόμενο των διεθνών συμβάσεων στις οποίες παραπέμπει ούτε τις σχετικές με τις συμβάσεις αυτές αρμοδιότητες της Ένωσης ή των κρατών μελών. Εμφανίζει, όμως, ειδικό σύνδεσμο με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Πράγματι, το εν λόγω κεφάλαιο 13 διέπει τις συναλλαγές αυτές, εξασφαλίζοντας ότι, στο πλαίσιό τους, τηρούνται οι εν λόγω συμβάσεις και ότι κανένα εκ των μέτρων που θεσπίζονται δυνάμει αυτών δεν εφαρμόζεται κατά τρόπον ο οποίος να συνεπάγεται αυθαίρετη ή αδικαιολόγητη διάκριση ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό των εν λόγω συναλλαγών.

Το κεφάλαιο 13 δύναται ομοίως να έχει ευθείες και άμεσες συνέπειες επί των εν λόγω εμπορικών συναλλαγών. Όσον αφορά, ειδικότερα, τις δεσμεύσεις που έχουν ως αντικείμενο την πάταξη του εμπορίου παρανόμως υλοτομημένης ξυλείας και προϊόντων της, καθώς και την πάταξη της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας, για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 13.7, στοιχείο β', και στο άρθρο 13.8, στοιχείο β', της εν λόγω συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να θέτουν σε εφαρμογή ή να ενθαρρύνουν συστήματα τεκμηριώσεως, ελέγχου και πιστοποίησης. Τέτοια συστήματα είναι ικανά να επηρεάσουν ευθέως το εμπόριο των οικείων προϊόντων. Εξάλλου, ο ειδικός σύνδεσμος που εμφανίζουν οι διατάξεις του κεφαλαίου 13 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης ανάγεται επίσης στο γεγονός ότι παράβαση των περιλαμβανόμενων στο κεφάλαιο αυτό διατάξεων περί κοινωνικής προστασίας των εργαζομένων και περί προστασίας του περιβάλλοντος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, σύμφωνα με τον εθιμικό κανόνα διεθνούς δικαίου που κωδικοποιείται με το άρθρο 60, παράγραφος 1, της Συμβάσεως περί του Δικαίου των Συνθηκών, κανόνα ο οποίος τυγχάνει εφαρμογής στις σχέσεις μεταξύ Ένωσης και τρίτων κρατών, το δικαίωμα τερματισμού ή αναστολής της ελευθερώσεως των συναλλαγών η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας.

(βλ. σκέψεις 152, 155-157, 160, 161, 167)

11. Η κατ' άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης δεν μπορεί, βεβαίως, να ασκείται προς ρύθμιση των επιπέδων κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας στο έδαφος εκάστου των συμβαλλομένων μερών διεθνούς συμφωνίας συναφθείσας μεταξύ της Ένωσης και τρίτου κράτους. Η έκδοση τέτοιων κανόνων θα σχετιζόταν με την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών η οποία προβλέπεται, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο δ', το άρθρο 3, παράγραφος 2, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχεία β' και ε', ΣΛΕΕ. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ε', ΣΛΕΕ δεν κατ' ελάχιστον ισχύει των άλλων αυτών διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ, ενώ, εξάλλου, το άρθρο 207, παράγραφος 6, ΣΛΕΕ ορίζει ότι η άσκηση των αρμοδιοτήτων που απονέμονται στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής δεν επηρεάζει την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών.

(βλ. σκέψη 164)

12. Το άρθρο 216 ΣΛΕΕ απονέμει στην Ένωση την αρμοδιότητα για σύναψη, μεταξύ άλλων, οιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας η οποία ενδέχεται να επηρεάσει κοινούς κανόνες ή να μεταβάλλει την εμβέλειά τους. Κίνδυνος επηρεασμού ή μεταβολής της εμβέλειας των κοινών κανόνων συντρέχει όταν οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται με διεθνή συμφωνία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω κανόνων. Η κατάφαση ενός τέτοιου κινδύνου δεν προϋποθέτει πλήρη ταύτιση μεταξύ του τομέα που καλύπτεται από τις διεθνείς δεσμεύσεις και του τομέα ο οποίος καλύπτεται από τη νομοθεσία της Ένωσης. Οι δεσμεύσεις αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν ή να μεταβάλουν την εμβέλεια των κοινών κανόνων της Ένωσης ομοίως όταν άπτονται τομέα ο οποίος καλύπτεται ήδη σε μεγάλο βαθμό από τους εν λόγω κανόνες.

Όσον αφορά τις δεσμεύσεις που αφορούν την παροχή υπηρεσιών στον τομέα των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών, οι οποίες περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 8 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, επισημαίνεται ότι ο τομέας στον οποίο εμπίπτουν οι δεσμεύσεις αυτές καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από τους κοινούς κανόνες του κανονισμού 4055/86, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών. Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται με την εν λόγω συμφωνία επηρεάζουν, αν όχι μεταβάλλουν, σημαντικά, προκειμένου για τις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών μεταξύ Ένωσης και Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, την εμβέλεια των κοινών κανόνων που καθορίζονται με τον κανονισμό 4055/86. Πράγματι, από το άρθρο 8.56, παράγραφος 3, της συμφωνίας αυτής προκύπτει ότι οι παροχείς υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών της Ένωσης, καθώς και οι υπήκοοι κράτους μέλους που ελέγχουν ναυτιλιακή εταιρία εγκατεστημένη στη Σιγκαπούρη θα έχουν πρόσβαση στις μεταφορές προς και

από το τρίτο αυτό κράτος, τούτο δε χωρίς να απαιτείται να φέρουν τα πλοία τους τη σημαία κράτους μέλους. Το καθεστώς αυτό διαφέρει σημαντικά από εκείνο του κανονισμού 4055/86. Η αρμοδιότητα της Ένωσης για έγκριση των δεσμεύσεων αυτών είναι, ως εκ τούτου, αποκλειστική βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

Το αυτό ισχύει κατ' ανάγκην για τις δεσμεύσεις που αφορούν τις υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών μεταξύ της Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης. Συγκεκριμένα, οι όχι λιγότερο ευνοϊκοί όροι υπό τους οποίους θα επιτρέπεται στους παροχείς υπηρεσιών της Σιγκαπούρης, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις αυτές, η πρόσβαση στα σιδηροδρομικά δίκτυα και στις σιδηροδρομικές δραστηριότητες της Ένωσης και η εγκατάσταση σε αυτήν αντιστοιχούν στις πτυχές που διέπονται από τους κανόνες του ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου, οι οποίοι προβλέπονται από την οδηγία 2012/34, για τη δημιουργία ενιαίου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού χώρου. Όσον αφορά τις δεσμεύσεις οι οποίες σχετίζονται με τις υπηρεσίες οδικών μεταφορών, αυτές άπτονται τομέα ο οποίος καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό από κοινούς κανόνες της. Συγκεκριμένα, οι όχι λιγότερο ευνοϊκοί όροι υπό τους οποίους θα επιτρέπεται στους παροχείς υπηρεσιών της Σιγκαπούρης, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις αυτές, η παροχή υπηρεσιών οδικών μεταφορών εντός της Ένωσης αντιστοιχούν σε μεγάλο βαθμό σε πτυχές που διέπονται από τους κοινούς κανόνες οι οποίοι περιλαμβάνονται στον κανονισμό 1071/2009, σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων όσον αφορά τους όρους που πρέπει να πληρούνται για την άσκηση του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα, στον κανονισμό 1072/2009, για τους κοινούς κανόνες πρόσβασης στην αγορά διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών, και στον κανονισμό 1073/2009, για τη θέσπιση κοινών κανόνων πρόσβασης στη διεθνή αγορά μεταφορών με πούλμαν και λεωφορεία.

(βλ. σκέψεις 171, 180-182, 189, 190, 193, 195, 198, 206, 207)

13. Οσάκις συμφωνία μεταξύ Ένωσης και τρίτου κράτους προβλέπει την εφαρμογή, στις διεθνείς σχέσεις που η συμφωνία αυτή αφορά, κανόνων οι οποίοι επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό από τους κοινούς κανόνες της Ένωσης που εφαρμόζονται στις ενδοκοινοτικές καταστάσεις, η συμφωνία αυτή πρέπει να θεωρείται ικανή να επηρεάσει τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλει την εμβέλειά τους. Πράγματι, παρά τη μη αντίθεση μιας τέτοιας συμφωνίας με τους εν λόγω κοινούς κανόνες, το νόημα, η εμβέλεια και η αποτελεσματικότητα των κανόνων αυτών ενδέχεται να επηρεασθούν.

(βλ. σκέψη 201)

14. Κατά την εξέταση της φύσεως της αρμοδιότητας για σύναψη διεθνούς συμφωνίας δεν απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις της συμφωνίας που έχουν εξαιρετικά περιορισμένη εμβέλεια.

(βλ. σκέψη 217)

15. Στο πλαίσιο της εξέτασης της αρμοδιότητας της Ένωσης ως προς τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται σε σχεδιαζόμενη διεθνή συμφωνία στον τομέα των μεταφορών, εφόσον η σχεδιαζόμενη διεθνής συμφωνία δεν αφορά τις πτυχές που διέπονται από τον τίτλο V του τρίτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ, το Πρωτόκολλο (αριθ. 21) για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στις Συνθήκες ΕΕ και ΛΕΕ, δεν ασκεί επιρροή. Το αυτό ισχύει για το Πρωτόκολλο (αριθ. 22) σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες ΕΕ και ΣΛΕΕ. Αφενός, το Πρωτόκολλο (αριθ. 21) δεν αφορά την κοινή εμπορική πολιτική και την κοινή πολιτική των μεταφορών. Αφετέρου, είναι ο σκοπός και το περιεχόμενο της επίμαχης πράξεως τα στοιχεία εκείνα που καθορίζουν τα ενδεχομένως εφαρμοστέα πρωτόκολλα και όχι το αντίστροφο.

(βλ. σκέψη 218)

16. Το κεφάλαιο 10 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης περιλαμβάνει ένα ευρύ σύνολο κανόνων για τη ρύθμιση της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων εντός της Ένωσης και της Σιγκαπούρης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι στο πλαίσιο των διαδικασιών αναθέσεως τέτοιων συμβάσεων θα τηρούνται οι αρχές της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της διαφάνειας. Η οδηγία 2014/24, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες, καθώς και η οδηγία 2014/25, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, εισάγουν ένα σύνολο κοινών κανόνων προκειμένου, κατ' ουσίαν, να εξασφαλίζεται ότι οι αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων, μεταξύ άλλων, στον τομέα των μεταφορών είναι σύμφωνες, εντός της Ένωσης, με τις ίδιες αυτές αρχές, όπως διευκρινίζεται με την αιτιολογική σκέψη 1 και το άρθρο 18 της οδηγίας 2014/24, καθώς και με την αιτιολογική σκέψη 2 και το άρθρο 36 της οδηγίας 2014/25.

Από της ενάρξεως ισχύος της εν λόγω συμφωνίας, η πρόσβαση των παροχέων υπηρεσιών της Σιγκαπούρης στις δημόσιες συμβάσεις της Ένωσης στον τομέα των μεταφορών θα άπτεται, επομένως, δεσμεύσεων οι οποίες καλύπτουν πτυχές όμοιες με εκείνες που διέπονται από τις οδηγίες 2014/24 και 2014/25. Συνεπώς, η Ένωση έχει αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, ως προς τις περιλαμβανόμενες στο κεφάλαιο 10 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης διεθνείς δεσμεύσεις σε θέματα δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών στον τομέα των μεταφορών, καθώς οι δεσμεύσεις αυτές άπτονται τομέα ο οποίος καλύπτεται ήδη σε μεγάλο βαθμό από κοινούς κανόνες της Ένωσης και δύνανται να επηρεάσουν ή να μεταβάλουν την εμβέλεια των κανόνων αυτών.

(βλ. σκέψεις 221-224)

17. Συνιστούν κοινούς κανόνες των οποίων η εμβέλεια δύναται να επηρεασθεί ή να μεταβληθεί από δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται με διεθνή συμφωνία συναφθείσα από την Ένωση οι διατάξεις του παράγωγου δικαίου τις οποίες η Ένωση θέσπισε σταδιακά. Οσάκις η Ένωση ασκεί κατ' αυτόν τον τρόπο την εσωτερική της αρμοδιότητα, πρέπει, παράλληλα, να έχει αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα ούτως ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο να αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη διεθνείς δεσμεύσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν τους κοινούς κανόνες ή να μεταβάλουν την εμβέλειά τους. Ενδεχόμενη επέκταση του κανόνα της αποκλειστικής εξωτερικής αρμοδιότητας, ο οποίος αποτυπώνεται επί του παρόντος στο άρθρο 3, παράγραφος 2, τελευταία περίοδος, ΣΛΕΕ, σε κατάσταση η οποία δεν αφορά κανόνες παράγωγου δικαίου που η Ένωση έχει θεσπίσει στο πλαίσιο της ασκήσεως εσωτερικής αρμοδιότητας απονεμηθείσας από τις Συνθήκες, αλλά κανόνα του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης θεσπισθέντα από τους συντάκτες αυτών των Συνθηκών, θα ισοδυναμούσε με αγνόηση της αιτιολογίας που είναι συμφυής με τον κανόνα αυτόν.

(βλ. σκέψεις 233, 234)

18. Κατά το παρόν στάδιο εξελίξεως του δικαίου της Ένωσης, η σύναψη διεθνούς συμφωνίας στον τομέα των ξένων επενδύσεων, πλην των άμεσων, δεν προβλέπεται σε νομοθετική πράξη της Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Ομοίως, η σύναψη μιας τέτοιας συμφωνίας δεν φαίνεται να είναι «απαραίτητη για να μπορέσει η Ένωση να ασκήσει την εσωτερική της αρμοδιότητα», κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως. Επομένως, η Ένωση δεν έχει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς συμφωνίας στον βαθμό κατά τον οποίο η συμφωνία αυτή αφορά την προστασία ξένων επενδύσεων πλην των άμεσων.

Αντιθέτως, η σύναψη, από την Ένωση, διεθνούς συμφωνίας η οποία αφορά τέτοιες επενδύσεις ενδέχεται να κρίνεται αναγκαία για την επίτευξη, στο πλαίσιο των πολιτικών της Ένωσης, ενός εκ των στόχων που καθορίζονται από τις Συνθήκες, κατά την έννοια του άρθρου 216, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων και οι άνευ περιορισμών πληρωμές μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, που προβλέπονται από το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, δεν μπορούν τυπικώς να αντισταχθούν στα τρίτα κράτη, η σύναψη διεθνών συμφωνιών που συμβάλλουν στην εδραίωση αυτής της ελεύθερης κινήσεως επί τη βάση αμοιβαιότητας δύναται να

χαρακτηρισθεί αναγκαία για την πλήρη πραγμάτωση της ελεύθερης κινήσεως κεφαλαίων, η οποία αποτελεί έναν εκ των στόχων του τίτλου IV («Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων») του τρίτου μέρους («Οι εσωτερικές πολιτικές και δράσεις της Ένωσης») της Συνθήκης ΛΕΕ. 241. Ο τίτλος IV εμπίπτει στη σχετική με την εσωτερική αγορά συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης και των κρατών μελών, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο α', ΣΛΕΕ. Η αρμοδιότητα που το άρθρο 216, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ απονέμει στην Ένωση είναι ομοίως συντρέχουσα, καθώς το άρθρο 4, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ ορίζει ότι η Ένωση έχει συντρέχουσα αρμοδιότητα με τα κράτη μέλη όταν οι Συνθήκες της απονέμουν αρμοδιότητα μη εμπίπτουσα στους τομείς των άρθρων 3 και 6 ΣΛΕΕ.

(βλ. σκέψεις 236-242)

19. Η εκ μέρους της Ένωσης και τρίτου κράτους εισαγωγή σε διεθνή συμφωνία διατάξεως η οποία ορίζει ρητώς ότι οι διμερείς επενδυτικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης και αυτού του τρίτου κράτους καταργούνται και, επομένως, παύουν να γεννούν δικαιώματα και υποχρεώσεις από της ενάρξεως ισχύος της συμφωνίας αυτής η οποία συνάπτεται με το εν λόγω τρίτο κράτος σε επίπεδο Ένωσης δεν μπορεί να θεωρηθεί νόσφιση αρμοδιότητας των κρατών μελών, καθόσον η διάταξη αυτή αφορά τομέα ως προς τον οποίο η Ένωση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα. Πράγματι, οσάκις η Ένωση διαπραγματεύεται και συνάπτει με τρίτο κράτος συμφωνία σε τομέα στον οποίο αυτή έχει αποκτήσει αποκλειστική αρμοδιότητα, υπεισέρχεται στη θέση των κρατών μελών της. Συναφώς, η Ένωση δύναται να διαδεχθεί τα κράτη μέλη στις διεθνείς δεσμεύσεις τους στην περίπτωση κατά την οποία αυτά έχουν μεταβιβάσει στην Ένωση, μέσω μίας εκ των ιδρυτικών της Συνθηκών, τις συναφείς με τις εν λόγω δεσμεύσεις αρμοδιότητές τους και η Ένωση ασκεί τις αρμοδιότητες αυτές.

Επομένως, όσον αφορά την αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης στον τομέα των άμεσων ξένων επενδύσεων, από 1ης Δεκεμβρίου 2009, ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της Συνθήκης ΛΕΕ, η οποία απονέμει την αρμοδιότητα αυτή στην Ένωση, η Ένωση είναι αποκλειστικώς αρμόδια για την έγκριση διατάξεως συμφωνίας συναπτόμενης μεταξύ της ίδιας και τρίτου κράτους η οποία ορίζει ότι οι σχετικές με τις άμεσες επενδύσεις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί με διμερείς συμφωνίες συναφθείσες κατά το παρελθόν μεταξύ κρατών μελών της Ένωσης και αυτού του τρίτου κράτους λογίζονται, από της ενάρξεως ισχύος αυτής της συναφθείσας από την Ένωση συμφωνίας, ως αντικαταστασθείσες από την εν λόγω συμφωνία. Συναφώς, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, υπό την επιφύλαξη εξουσιοδοτήσεως από την Ένωση, απαγορεύεται στα κράτη μέλη να εκδίδουν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα σε τομείς οι οποίοι εμπίπτουν σε αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης. Ο κανονισμός 1219/2012, που αφορά τη θέσπιση μεταβατικών ρυθμίσεων στο πλαίσιο διμερών επενδυτικών συμφωνιών μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών, εξουσιοδοτεί, βεβαίως, τα κράτη μέλη, υπό αυστηρές προϋποθέσεις, να διατηρούν εν ισχύ ή ακόμη και να συνάπτουν με τρίτο κράτος διμερείς επενδυτικές συμφωνίες στον τομέα των άμεσων επενδύσεων ενόσω δεν υφίσταται συμφωνία στον ίδιο τομέα μεταξύ της Ένωσης και αυτού του τρίτου κράτους. Αφ' ης στιγμής, όμως, τεθεί σε ισχύ μια τέτοια συμφωνία μεταξύ της Ένωσης και του εν λόγω τρίτου κράτους, η εξουσιοδότηση αυτή παύει να ισχύει.

Συνεπώς, το επιχείρημα ότι τα κράτη μέλη θα έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα να εκδίδουν, μετά την έναρξη ισχύος δεσμεύσεων σχετικών με άμεσες ξένες επενδύσεις οι οποίες περιλαμβάνονται σε συμφωνία συναφθείσα από την Ένωση, πράξεις που καθορίζουν την τύχη δεσμεύσεων στον ίδιο τομέα οι οποίες περιλαμβάνονται στις διμερείς συμφωνίες που αυτά έχουν κατά το παρελθόν συνάψει με το ίδιο τρίτο κράτος δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

(βλ. σκέψεις 247-251)

20. Σκοπός του άρθρου 351 ΣΛΕΕ είναι η παροχή στα κράτη μέλη της δυνατότητας σεβασμού των δικαιωμάτων που τα τρίτα κράτη αντλούν, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, από συμβάσεις που συνήφθησαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, πριν από την ημερομηνία προσχωρήσεώς τους.

(βλ. σκέψη 254)

21. Η αρμοδιότητα της Ένωσης για ανάληψη διεθνών δεσμεύσεων εμπερικλείει την αρμοδιότητα πλαισιώσεως των δεσμεύσεων αυτών με θεσμικές διατάξεις. Η παρουσία των διατάξεων αυτών στη συμφωνία δεν ασκεί επιρροή επί της φύσεως της αρμοδιότητας για σύναψή της. Συγκεκριμένα, οι διατάξεις αυτές έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα και εμπίπτουν, επομένως, στην αρμοδιότητα στην οποία εμπίπτουν και οι ουσιαστικές διατάξεις τις οποίες πλαισιώνουν.

Δεν ισχύει εντούτοις το ίδιο για διατάξεις που καθιερώνουν καθεστώς επιλύσεως διαφορών ανάμεσα σε έναν προσφεύγοντα ενός συμβαλλόμενου μέρους και το άλλο συμβαλλόμενο μέρος οι οποίες αφορούν μεταχείριση για την οποία υποστηρίζεται ότι είναι αντίθετη προς τη συμφωνία και ότι προκαλεί απώλεια ή ζημία στον προσφεύγοντα ή στην τοπικά εγκατεστημένη εταιρεία του. Πράγματι, στον βαθμό κατά τον οποίο ένας επενδυτής δύναται να αποφασίσει να υποβάλει διαφορά σε διαδικασία διαιτησίας, χωρίς να μπορεί το εν λόγω κράτος μέλος να εναντιωθεί, ένα τέτοιο καθεστώς, το οποίο αφαιρεί διαφορές από τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων των κρατών μελών, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αμιγώς παρεπόμενο χαρακτήρα και, συνεπώς, δεν δύναται να θεσπισθεί άνευ της συναινέσεως των κρατών μελών. Η έγκριση εντός τέτοιου καθεστώτος δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, αλλά σε συντρέχουσα αρμοδιότητα της Ένωσης και των κρατών μελών.

(βλ. σκέψεις 276, 285, 291-293)

22. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο 14 της συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Σιγκαπούρης, οι οποίες επιβάλλουν στις αρχές της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των αρχών των κρατών μελών, την υποχρέωση τηρήσεως των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, συνεπάγονται νόσφιση αρμοδιοτήτων που ανήκουν αποκλειστικώς στα κράτη μέλη. Πράγματι, οι κανόνες που περιλαμβάνονται στο εν λόγω κεφάλαιο δεν συνεπάγονται καμία δέσμευση σχετική με τη διοικητική ή δικαστική οργάνωση των κρατών μελών, αλλά αποτελούν έκφανση του γεγονότος ότι τόσο η Ένωση όσο και τα κράτη μέλη οφείλουν, κατά την εφαρμογή αυτής της συμφωνίας, να τηρούν τις γενικές αρχές και να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ένωσης, μεταξύ δε των οποίων τις αρχές της χρηστής διοικήσεως και της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

(βλ. σκέψη 284)

23. Η αρμοδιότητα της Ένωσης επί θεμάτων διεθνών σχέσεων και η ικανότητά της προς σύναψη διεθνών συμφωνιών εμπερικλείουν κατ' ανάγκην την ευχέρεια συμμορφώσεώς της προς τις αποφάσεις δικαστηρίου που έχει συσταθεί ή ορισθεί βάσει τέτοιων συμφωνιών, καθόσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεών τους. Ομοίως, η αρμοδιότητα της Ένωσης για σύναψη διεθνών συμφωνιών συνεπάγεται κατ' ανάγκην την ευχέρεια συμμορφώσεώς της στις αποφάσεις ενός οργάνου το οποίο, μολονότι δεν συνιστά τυπικώς δικαιοδοτικό όργανο, επιτελεί κατ' ουσίαν δικαιοδοτικές λειτουργίες, όπως είναι το όργανο επιλύσεως διαφορών που έχει συσταθεί στο πλαίσιο της Συμφωνίας περί ιδρύσεως του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

(βλ. σκέψεις 298, 299)